

Studiehandledning

Examensarbete på avancerad nivå

inom Allmänt UbildningsOmråde (AU0)

Kurskod:
9TVA11, 9TVA12

2020-01-16

Innehållsförteckning

Vad är ett examensarbete?.....	4
Förberedelser inför examensarbete inom allmänt utbildningsområde.....	5
Genomförande och handledning av examensarbetet	6
Krav på ett examensarbete.....	8
Slutseminarier och Examination.....	9
Vad gör man när man granskar och opponerar på ett examensarbete?....	11
Ansökan om examensbevis	12
Förslag på litteratur i forskningsmetod.....	14

Bilagor:

Kursplaner (Bilaga 1)

Sökguide för informationssökning (Bilaga 2)

PM (Bilaga 3)

Vad är ett examensarbete?

Läroutbildning, liksom övrig högskoleutbildning, skall vila på vetenskaplig grund. Utbildningen skall förmedla aktuella forskningsresultat och befrämja ett vetenskapligt förhållningssätt hos de studerande. Det är viktigt att de studerande ges möjlighet att tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt i utbildningen för att senare kunna utvecklas i sin profession och utveckla arbetet i förskola, skola och fritidshem. Centrala aspekter i en forskningsanknuten högskoleutbildning är nyfikenhet, självständigt tänkande och ett undersökande och kritiskt reflekterande förhållningssätt. Detta är förmågor och attityder som de studerande förväntas utveckla under hela utbildningen. De studerande skall också visa prov på självständighet i genomförda skriftliga arbeten.

Examensarbetet utgör ett viktigt led i utvecklingen av det undersökande och analyserande arbetssätt som förutsätts hos en professionell lärare. För att utveckla dessa förmågor och därmed utvecklas till professionell lärare genomför alla studenter ett eller två examensarbeten som vardera omfattar 15 hp. Alla gör ett examensarbete inom Allmänt utbildningsområde (AUO). De som utbildar sig mot grundskolans tidigare år gör sitt enda arbete inom AUO. Detta arbete skrivs enligt gällande norm individuellt, men med möjlighet till pararbete för de som önskar. De som utbildar sig mot grundskolans senare år respektive mot gymnasiet gör två arbeten, ett inom AUO och ett i sin ämnesfördjupning/inriktning. Vid det första arbetet är normen pararbete och vid det andra arbetet är normen individuellt arbete. Genom examensarbetet skall den studerande visa att han eller hon kan använda sig av vetenskapliga metoder och teorier. Det blir därmed en förberedelse för att aktivt kunna medverka i förskolors, skolans och fritidshems utvecklingsarbete och för att eventuellt delta i forskarutbildning.

Examensarbetet är ett självständigt arbete med forskningskaraktär som skall ha en tydlig yrkesrelevans. Det skall ge tillfällen att undersöka och problematisera fenomen som aktualiseras i förskolans, skolans och fritidshemmens vardag. Arbetet knyts med fördel till något pågående projekt inom LiU:s forskningsmiljöer med relevans för läroutbildningens kunskapsområden. Frågor kan belysas med hjälp av teorier och metoder från olika ämnes-traditioner. Examensarbeten kan även bli en del i ett utvecklingsprojekt vid någon förskola,

skola, något fritidshem eller centralt i någon kommun. Varje arbete skall resultera i en uppsats som läggs fram, granskas och diskuteras i ett seminarium.

Ett examensarbete är antingen 'produktionsinriktat' eller 'konsumtionsinriktat'. De som i sin utbildning skall göra två examensarbeten skall göra ett av varje.

Att genomföra ett 'produktionsinriktat' arbete innebär att med hjälp av vetenskapliga metoder samla in och bearbeta ett empiriskt material utifrån en problemformulering med relevans för verksamheten i förskola, skola eller fritidshem i vid bemärkelse. Ett 'konsumtionsinriktat' arbete är en systematisk sammanställning och analys av tidigare forskning och annan vetenskaplig litteratur utifrån en forskningsfråga med relevans för lärares arbete. Det andra examensarbetet kan med fördel anknyta innehållsligt till det första men skall examineras som ett självständigt arbete.

Förberedelser inför examensarbete inom Allmänt utbildningsområde

Under hela utbildningen förekommer kursinslag som på olika sätt förbereder för examensarbetet. I flera av kurserna ingår uppgifter som syftar till att utveckla självständigt och kritiskt tänkande och bidra till ämnesfördjupning och kunskaper om förskolans, skolans och fritidshemmens vardag. Olika metoder för datainsamling och analys övas. Dessutom ingår litteratur om forskningsmetod i samtliga kurser. Här följer några exempel på inslag som utgör förberedelse inför examensarbetet.

- Att identifiera och analysera något problem/fenomen som förekommer i lärarverksamhet samt formulera och avgränsa en frågeställning som rör detta.
- Att med hjälp av universitetsbiblioteket söka information, samla, välja och kritiskt granska litteratur inom ett område, läsa forskningsrapporter, vetenskapliga artiklar och av-handlingar samt sammanställa litteraturöversikter. (Se bilaga 2)
- Att pröva olika metoder för insamling av data och källmaterial, till exempel observation, enkät, intervju, dokumentstudier, samt pröva olika metoder för bearbetning och analys av data.

- Att formulera en skriftlig redogörelse för något som är specifikt för förskola, skola eller fritidshem.
- Att läsa andras texter och pröva opponentskap.
- Att delta i något/några av de framläggingsseminarier som arrangeras flera gånger per termin är värdefullt som förberedelse inför examensarbetet.

Att aktivt delta i alla delar av de föreläsningar och seminarier som erbjuds är viktigt för att kunna genomföra ett examensarbete av god kvalitet. Mer tid för handledning kan då dessutom ägnas åt det egna arbetet i stället för åt frågor av mer allmän karaktär.

Seminarierna behandlar ämnen som t.ex. etik i forskningsarbete, vetenskap som metod, konsten att skriva ett vetenskapligt arbete, opponentskap och respondentskap. Biblioteket erbjuder också ett antal tillfällen för stöd i samband med informationssökning i olika databaser. Vilka databaser som behandlas och som alla studenter förväntas kunna använda finns förtecknade i bilaga 2 i denna kurshandledning.

Genomförande och handledning av examensarbetet

Examensarbetet inom AUO kan utföras med handledning vid de institutioner som medverkar i lärarutbildningen. Förberedelser inför examensarbetet i form av informationsmöten, seminarier, handledning, råd och anvisningar vad gäller tillvägagångssätt och slutprodukt samt tider för framläggning, kan därför vara olika. De **studerande har ansvar** för att ta kontakt med handledare, hålla tidsplan samt delta i seminarier och föreläsningar som erbjuds inom kursen.

Handledning ges av lärare inom något av de ämnen som ingår i lärarprogrammet och kan också ges av aktiva forskare i anslutning till förskole- och skolrelevanta forskningsprojekt. Handledare kan välja att handleda arbeten i grupp. Handledning sker då enligt en överenskommen tidsplan och omfattar i allmänhet såväl grupphandledning som individuell handledning. I samband med grupphandledning bör handledaren lägga upp schema för och organisera tillfällena samt leda diskussioner.

Handledarens uppgifter är att:

- bistå i arbetet med att avgränsa det problem som skall studeras
- bistå med råd angående relevant litteratur inom forskningsområdet
- diskutera metodval, insamling, bearbetning och analys av material
- läsa och kommentera texter
- behandla forskningsetiska frågor
- ge klartecken när arbetet anses färdigt att läggas fram i seminarium
- diskutera vad opponentskap innebär

Den studerandes ansvar är att välja ett problemområde och formulera en frågeställning, gärna i anslutning till ett forskningsprojekt eller utvecklingsprojekt i någon förskola, skola eller fritidshem.

Det är viktigt att tidigt, och tillsammans med handledaren, diskutera och avgränsa ämnet och komma överens om en plan för arbetet. Vidare att ta reda på om det redan har skrivits något av intresse för det problem som skall avhandlas. Den studerande skall samla data som belyser det valda problemet, tolka, analysera och diskutera materialet och presentera det hela i en uppsats.

Undersökningar skall genomföras på ett systematiskt sätt och resultaten presenteras klart och tydligt så att en läsare kan följa hur studien genomförts. Varje moment skall utföras med stor noggrannhet och beskrivas ingående. Val av ämne, litteratur och metod för urval, insamling och bearbetning av material skall motiveras. I 'produktionsinriktade' arbeten har intervju blivit en metod som många använder för sin datainsamling. Problem och frågor som kräver andra sätt att samla och analysera material, som t ex granskning av läromedel, dokument och protokoll, analyser av film och skönlitteratur, observationer i klassrum m m bör också övervägas.

Att färdigställa ett skriftligt arbete omfattande 15 hp är krävande. För att arbetet skall bli klart i tid gäller det att komma igång tidigt. Ett bra sätt att komma igång är att skriva en kort PM (promemoria) som kan innehålla en kort redogörelse för val av problemområde, syfte och frågeställning, förslag på avhandlingar, vetenskapliga artiklar och annan forskningslitteratur, tänkbara metoder samt en tidsplan. En PM blir en bra utgångspunkt i en första diskussion med handledaren.Handledning ges i huvudsak den termin kursen går men

kan även i undantagsfall ges efterföljande termin.Handledningen kan efter överenskommelse med handledaren gå tillbaka till handledaren efter framläggning. Studenten kan inte kräva utökad handledningsresurs men kan beviljas ytterligare handledningstid efter beslut av kursansvarig.

Krav på ett examensarbete

För att examensarbetet skall få betyget **Godkänd** krävs följande:

- Den forskningsfråga som studeras skall vara yrkesrelevant och bidra till kunskap om förskola, skola, fritidshem, elever, undervisning, lärande eller lärares arbete. Arbetet kan belysa fenomen ur individ-, grupp- eller samhällsperspektiv.
- Examensarbetets forskningsfråga skall vara väl avgränsat och syftet skall tydligt ange vad som skall åstadkommas med arbetet (fördjupa kunskap om, ge inblick i, etc). Syftet kan, om så är lämpligt, brytas ner i frågeställningar.
- Examensarbetet skall bygga på vetenskaplig originallitteratur nationell såväl som internationell. Ett teoretiskt perspektiv skall användas och författaren/na skall självständigt bearbeta, jämföra, behandla litteraturen och bygga en egen text. I ett 'konsumtionsinriktat' arbete utgör denna text själva arbetet. I ett 'produktionsinriktat' arbete är forskningsöversikten bakgrund till arbetets frågeställningar och skall innehålla sparsamt med direkta referat och citat.
- Det skall finnas en välgrundad motivering till urval och insamling av material i överensstämmelse med syfte och eventuella frågeställningar, öppen och medveten beskrivning av tillvägagångssätt, också när det gäller bearbetning. I ett 'produktionsinriktat' arbete skall resonemang föras i relation till metodlitteratur och forskningsetiska överväganden.
- Arbetets resultat skall redovisas i form av centrala teman och analyseras i relation till arbetets syfte och teoretiska utgångspunkter.
- I ett 'produktionsinriktat' arbete skall studiens resultat och analyser sammanfattas och diskuteras i relation till frågeställningar, vald litteratur och teori/centrala begrepp.

- Arbetet skall vara väl sammanhållet och ha tydlig struktur.
- Arbetet skall innehålla en kort och informativ sammanfattning av arbetets alla delar som skrivs på biblioteksbladet.
- Uppsatsens alla delar skall följa vedertagna normer för vetenskapligt skrivande.

För att examensarbetet skall få betyget **Väl godkänd** krävs dessutom följande:

- Arbetet skall, ha en tydlig relevant teoretisk förankring som pekar ut problematiken, behandla centrala begrepp och ge en fyllig bild av forskningsfrågan/forskningsområdet.
- I resultatdelen skall välmotiverade innehållsliga teman redovisas. Analysen skall visa förmåga att göra något eget med materialet.
- Arbetet skall utmärkas av en tydlig struktur med god inre logik, vara välskrivet med sammanfattande analytiska kommentarer.
- Studiens bidrag till det aktuella kunskapsområdet skall tydliggöras i arbetets avslutande diskussionsdel.

Slutseminarier och Examination

I slutet av kursen skall arbetet läggas fram i ett slutseminarium. Att tidigt i utbildningen göra det till en vana att delta i framläggingsseminarier är en utmärkt förberedelse för det egna examensarbetet.Handledaren avgör när arbetet får seminariebehandlas. Den studerande anmäler till inriktningsansvarig eller administratör att hon eller han vill lägga fram sitt arbete när handledaren givit sitt tillstånd. Program för slutseminarier vid de olika institutionerna sammanställs av inriktningsansvariga. De studerande får en tid för att lägga fram sitt arbete och en tid för att vara opponenter. Tre delar ingår som bedömningsunderlag i examinationen av kursen: det skriftliga examensarbetet, respondentskapet och opponentskapet.

Examinator utses vid de aktuella institutionerna. Denne leder slutseminariet. Vid slutseminariet ges förslag av opponenter på vad som kan förbättras i arbetet. Opponenten skall kritiskt och konstruktivt granska arbetet och diskutera tillsammans med författaren och deltagarna i slutseminariet.

Examensarbetet bedöms av utsedd examinator utifrån de kriterier som finns i kurshandlingen. Direkt efter seminariebehandling meddelar examinator de förändringar som krävs för att arbetet skall bli lägst godkänt. Den studerande genomför dessa förändringar inom en vecka och lämnar till examinator som meddelar när arbetet är klart. Examensarbetet examineras då de ändringar som examinator krävt är genomförda. Då meddelas också betyg på det färdiga arbetet. Om examinator bedömer att arbetet efter bearbetning inte fyller kraven för godkänd, är arbetet underkänt. Texten måste då ytterligare bearbetas. När den studerande anser att nödvändiga förändringar, som examinator krävt, är genomförda lämnas arbetet till examinator vid nästa examinationstillfälle för förnyad prövning. Varje sådan prövning räknas som ett nytt examinationstillfälle. Inom ett år erbjuds tre examinationstillfällen.

Respondentskap och opponentskap

Examinator skall i samband med slutseminariet bedöma den studerandes insatser som respondent respektive opponenter. Detta noteras på Ladok-bladet (hämtas från hemsidan) För godkänt respondentskap krävs att den studerande muntligt försvarat de val som gjorts i arbetet och på ett relevant sätt bemött de synpunkter och frågor som opponenter gett. Om respondenten inte uppnår godkänt resultat i sitt försvar skall denne till examinator lämna in ett skriftligt försvar av sina val och överväganden. Det skriftliga försvaret utgör underlag för ny examination.

Opponenten skall för godkänt visa att han/hon är väl insatt i hela arbetet och dess innehåll genom att sammanfatta arbetet och ställa relevanta frågor kring centrala avsnitt. Dessutom skall den studerande visa förmåga att föra en dialog kring arbetets innehåll och yrkesrelevans och på ett kritiskt, välgrundat sätt bedöma arbetets övergripande förtjänster och brister. Då opponenter inte uppnår godkänt resultat skall denne till examinator lämna en skriftlig opposition på samma arbete. Den skriftliga oppositionen utgör underlag för ny examination.

Examinators uppgift är att ge både opponenter och respondent utrymme att utföra sina uppgifter och lyssna in respondentens och opponenter insatser och bedöma dem.

Examinator ger återkoppling efter seminariet hur var och en genomfört sina uppgifter och

meddelar om insatserna är godkända eller underkända. Uppgifterna fylls i på Ladok-bladet. Först när studenten är godkänd på provkoderna UPS1 Uppsats, RESP Respondentskap och OPPO Opponentskap kan kursbetyg sättas av examinator.

Krav för godkänt respondentskap

- visa mycket god kännedom om arbetets struktur och innehåll
- kunna muntligt med vedertaget språkbruk och tydliga formuleringar försvara de val som gjorts i arbetet
- kunna besvara frågor och synpunkter på ett adekvat och begripligt sätt
- visa förmåga att ta till sig relevanta synpunkter på ett konstruktivt sätt

Krav för godkänt opponentskap

- visa god kännedom om arbetets struktur och innehåll
- kunna ställa relevanta frågor kring centrala delar i examensarbetet
- visa förmåga att föra en diskussion kring arbetets innehåll och yrkesrelevans
- kunna diskutera arbetets resultat och slutsatser utifrån teoretiska begrepp eller perspektiv
- kunna skriftligt sammanfatta examensarbetets och oppositionens innehåll

Vad gör man när man granskar och opponerar på ett examensarbete?

Vetenskapliga arbeten som avhandlingar, uppsatser och examensarbeten skall granskas kritiskt och diskuteras offentligt innan de godkänns. Denna uppgift utförs som regel av en opponent. Opponenten inleder sitt arbete med att ge en kort presentation av examensarbetet på ett beskrivande och icke värderande sätt. Avsikten med detta är att författaren då kan förstå om opponenten uppfattat innehållet på ett sätt som avsetts och om något behöver förtydligas. Författaren får därpå ordet för att kunna ge eventuella förtydliganden. Därefter påbörjar opponenten en väl förberedd granskning av examensarbetet som avslutas med en diskussion mellan opponent och respondent utifrån de frågor som opponenten har identifierat. Opponenten bör koncentrera sig på väsentligheter, diskutera arbetets yrkesrelevans, innehåll och struktur och inte fastna i detaljer och formaliteter. Författaren skall ges tillfälle att argumentera för ståndpunkter i ett

konstruktivt samtal. Kommentarer kring eventuella språkliga felaktigheter och dylikt kan med fördel överlämnas skriftligt efter seminariet. Övriga seminariedeltagare bör ha läst arbetet och har också möjlighet att bidra i diskussionen.

Ett bra examensarbete skall vara strukturerat, sammanhållet, konsekvent och välskrivet. Det skall finnas en röd tråd i arbetet. Man skall kunna följa hur författaren resonerat kring val av forskningsmetod och kring eventuella problem som kan ha uppstått vid genomförandet. Det är också angeläget att kunna bedöma tillförlitligheten i resultaten. Här följer några exempel på områden som kan behandlas i granskning och diskussion av arbetet. Listan kan också vara till god hjälp i arbetet med den egna uppsatsen.

- Ämnets relevans för den kommande yrkesverksamheten
- Uppsatsens syfte, problemställningar, perspektiv och centrala begrepp
- Teoribildning och tidigare forskning inom området
- Metodval och reflektioner kring metodval
- Tolkningar och argument
- Arbetets poänger
- Idéer om vidare studier och utveckling
- Akribi vad gäller t ex referenser, referenslista, tabeller, figurer etc

Vid planering av oppositionen kan opponenter med fördel också ta hjälp av de punkter som anges under "Krav på ett examensarbete".

Ansökan om examensbevis

Examensarbetet är vanligen det sista momentet i utbildningen. När alla kurser inklusive examensarbetet är rapporterade i LADOK är det dags att ansöka om examen.

Ansökan sker skriftligt på blankett som hämtas på nätet, adress:

<http://www.student.liu.se/examen/>

Kursansvar och administration

Kursansvarig

Monica Sandlund

monica.sandlund@liu.se

Kursassisterande lärare

Ahlan Putrus

ahlan.putrus@liu.se

Kursadministratör

Malin Åberg

malin.aberg@liu.se

Förslag på litteratur i forskningsmetod

Alvesson, M. & Sköldbberg, K. (2008). *Tolkning och reflektion*. Studentlitteratur.

Bell, J. (2000). *Introduktion till forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur.

Bergström, G. & Boréus, K. (2000). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig textanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Bjurwill, C. (2001). *A, B, C och D. Vägledning för studenter som skriver akademiska uppsatser*. Lund: Studentlitteratur.

Bryman, A. (2002). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.

Dahmström, K. (1996). *Från datainsamling till rapport. Att göra en statistisk undersökning*. Lund: Studentlitteratur.

Ejlertsson, G. (1996). *Enkäten i praktiken*. Lund: Studentlitteratur .

Eliasson, A. (2006). *Kvantitativ metod från början*. Lund: Studentlitteratur.

Ely, M. (1994). *Kvalitativ forskningsmetodik i praktiken - cirklar inom cirklar*. Lund: Studentlitteratur.

Fangen, K. (2005). *Deltagande observation*. Malmö: Liber Ekonomi.

Fejes, A. & Thornberg, R. (red). (2019) *Handbok i kvalitativ analys*. Liber.

Florén, Å. & Ågren, H.: *Historiska undersökningar. Grunder i historisk teori, metod och framställningssätt*, Lund 2005.

Gullveig Alver, B. & Ørjar, Ø. (1998). *Etik och praktik i forskarens vardag*. Lund: Studentlitteratur.

Gustavsson, B. (2003) (red). *Metodiskt kunskapande*. Lund: Studentlitteratur.

Hartman, S. (2003). *Skrivhandledning för examensarbeten och rapporter*. Stockholm: Natur & Kultur.

Hegelund, S. (2008). *Akademisk argumentation*. Stockholm: Liber.

Jacobsen, J. K. (1993). *Intervju. Konsten att lyssna och ställa frågor*. Lund: Studentlitteratur.

Jarrick, A. & Josephson, O. (1996). *Från tanke till text*. En språkhandbok för uppsatsskrivande studenter. Lund: Studentlitteratur.

- Johannessen, A. (2003). *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber.
- Johansson, B. & Svedner, P.O. (2001). *Examensarbetet i lärarutbildningen. Undersökningsmetoder och språklig utformning*. Uppsala: Kunskapsföretaget.
- Kolsgård, S., Kvarnström, L. & Strömbäck, L. (2011). *Att skriva uppsats: handbok för uppsatsskrivande i historia*. (6., revid. uppl.) Linköping: Enheten för historia, Institutionen för studier av samhällsutveckling och kultur, Linköpings universitet.
- Kullberg, B. (1996). *Etnografi i klassrummet*. Lund: Studentlitteratur.
- Kvale, S. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Larsson, S. (1986). *Kvalitativ analys. Exemplet fenomenografi*. Lund: Studentlitteratur.
- Merriam, S. (1994). *Fallstudien som forskningsmetod*. Lund: Studentlitteratur.
- Närvänen, A-L. (1999). *När kvalitativa studier blir text*. Lund: Studentlitteratur.
- Olsson, H. & Sörensen, S. (2001). *Forskningsprocessen. Kvalitativa och kvantitativa perspektiv*. Stockholm: Liber AB.
- Patel, R. & Davidsson, B. (1994). *Forskningsmetodikens grunder*. Lund: Studentlitteratur.
- Pedagogisk Forskning i Sverige* (2003). vol 8, nr 1-2.
- Pramling, I & Doverborg, E. (2000). *Att förstå barns tankar. Metodik för barnintervjuer*. Liber.
- Rienecker, L. & Jørgensen, P. S. (2002). *Att skriva en bra uppsats*. Malmö: Liber.
- Ryen, A. (2004). *Kvalitativ intervju: från vetenskapsteori till fältstudier*. Malmö: Liber Ekonomi.
- Rönnerman, K. (1998). *Utvecklingsarbete - en grund för lärares lärande*. Lund: Studentlitteratur.
- Starrin, B. & Svensson, P-G. (red.) (1994). *Kvalitativ metod och vetenskapsteori*. Lund: Studentlitteratur.
- Starrin, B., Larsson, G., Dahlgren, L. & Styrborn, S. (1991). *Från upptäckt till presentation. Om kvalitativ metod och teorigerenering på empirisk grund*. Lund: Studentlitteratur.
- Szklarski, A.** (2009). Qualitative research – a viable methodological alternative in education. *Issues in Early Education*, 2 (10, 9-19)
- Thurén, T. (2005). *Källkritik*. Stockholm: Liber

Tough, J. (1976). *Att samtala med barn*. Stockholm: Rabén & Sjögren.

Trost, J. (2001). *Enkätboken (2:a uppl)*. Lund: Studentlitteratur.

Trost, J. (2002). *Att skriva uppsats med akribi*. Lund: Studentlitteratur.

Wibeck, V. (2000). *Fokusgrupper*. Lund: Studentlitteratur.

Widerberg, K. (1995). *Att skriva vetenskapliga uppsatser*. Lund: Studentlitteratur.

Widerberg, K. (2002). *Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur.

Wärneryd, B. (1990). *Att fråga. Om frågekonstruktion vid intervjuundersökningar och postenkäter*. Stockholm: Statistiska centralbyrån.

Ödman, P-J. (2007). *Tolkning och förståelse*. Stockholm: Norstedts akademiska förlag.

Övrig litteratur

SAOL Svenska Akademiens ordlista

Svenska skrivregler

Svensk handordbok

Synonymordbok

KURSPLAN

AUO, Tvärvetenskapliga ämnesstudier, Examensarbete inom Allmänt utbildningsområde, forskningskonsumtion, 15hp

Kurskategori Kursen ingår i Allmänt utbildningsområde inom Lärarprogrammet vid LiU

Kurskod 9TVA11

Huvudområde

Ämnesområde Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt - UV1

Mål

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna

- planera, motivera och genomföra ett vetenskapligt arbete enligt praxis för det utbildningsvetenskapliga området.
- formulera och argumentera för en forskningsbar problemställning utifrån en analys av såväl nationell som internationell forskning inom det utbildningsvetenskapliga området
- argumentera för val av vetenskapliga texter i relation till formulerad problemställning
- välja lämpliga metoder för analys av vetenskapliga texter samt argumentera för avgränsningar och perspektiv
- tillämpa ett analytiskt förhållningssätt
- göra en syntes av studiens slutsatser
- presentera och försvara sitt vetenskapliga arbete
- kritiskt granska och diskutera ett vetenskapligt arbete

Kursinnehåll

Kursen innebär en fördjupning av tidigare studier och erfarenheter under utbildningen. I kursen vägleds den studerande successivt vad gäller den vetenskapliga kunskapsprocessens olika delar. Den studerande genomför ett längre individuellt vetenskapligt arbete. Arbetet bygger på sammanställning och analys av nationell och internationell forskning (litteraturstudie även kallat forskningskonsumtion) inom ett fält med relevans för lärarprofessionen. I kursen ingår också att läsa och granska andra studenters arbeten.

Undervisning/Arbetsformer

Handledning (individuellt och i grupp), föreläsningar och seminarier samt enskilt arbete.

Examination

Kursen examineras genom individuell framläggning och försvar av uppsats samt opposition av annan uppsats på avancerad nivå.

PROVKODER:

XXX1 - Uppsats, 15 hp, U-VG

XXXO - Opponentskap, 0 hp, U-G

XXXR - Respondentskap, 0 hp, U-G

(Samtliga tre provkoder är uppdelade på institutionerna IBL, IDA, IEI, IFM, IKK, ISAK, ISV, MAI och TEMA)

Studerande som underkänts två gånger på kursen eller del av kursen har rätt att begära en annan examinator vid förnyat examinationstillfälle.

Den som godkänts i prov får ej delta i förnyat prov för högre betyg.

Förkunskap

Tillträde till kursen har den som har grundläggande behörighet samt särskild behörighet SvB/Sv 2B, EnB, ShA och

MaA, samt godkända kurser motsvarande 60 hp inom Allmänt utbildningsområde, godkända kurser motsvarande 60 hp inom en inriktning (1-60 hp), samt genomgångna kurser motsvarande 60 hp inom ytterligare en inriktning (1-60 hp) alternativt två specialiseringar om vardera 30 hp, eller motsvarande.

ÖVRIGT:

För tillträde till kursen krävs att studenten har anmält uppsatsämne senast vid angiven tidpunkt (se även utbildningsplanens skrivning om val) enligt den instruktion som återfinns på kursens hemsida.

Betyg

På kursen ges betyget Väl godkänd, Godkänd eller Underkänd

Kursbevis

Kursbevis utfärdas av styrelsen för utbildningsvetenskap, efter begäran av den studerande. Begäran om bevis ska göras på särskild blankett som finns att hämta på Centrala studerandexpeditionerna eller via <http://www.student.liu.se/examen?l=sv>. Blanketten lämnas till Examen, LiU

Kurslitteratur

Lista över kurslitteratur fastställs av ansvarig institution/motsvarande.

Övrigt

Planering och genomförande av kurs skall utgå från kursplanens formuleringar. Den kursvärdering som skall ingå i varje kurs skall därför behandla frågan om hur kursen överensstämmer med kursplanen.

Kursen bedrivs på ett sådant sätt att både mäns och kvinnors erfarenhet och kunskaper synliggörs och utvecklas.

AUO, Tvärvetenskapliga ämnesstudier, Examensarbete inom Allmänt utbildningsområde, forskningskonsumtion

Kursansvarig är: Vårdinstitution: Beteendevetenskap och lärande (IBL), i samverkan med Datavetenskap (IDA), Ekonomisk och industriell utveckling (IEI), Fysik, kemi och biologi (IFM), Kultur och kommunikation (IKK), Matematiska institutionen (MAI), Samhälls- och välfärdsstudier (ISV), Studier av samhällsutveckling och kultur (ISAK), Tema

Dnr: 2008/02540

Kurskod: 9TVA11

Provkoder: (se förteckning i LADOK)

Ämne: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt - UV1

Nivå	Utbildningsnivå	Ämneskod	Utbildningsområde
A1X	Avancerad	UV1	LU

Fastställd 2010-03-04 på delegation av styrelsen för utbildningsvetenskap.
Senast reviderad 2014-05-08

KURSPLAN

AUO, Tvärvetenskapliga ämnesstudier, Examensarbete inom Allmänt utbildningsområde, forskningsproduktion, 15hp

Kurskategori Kursen ingår i Allmänt utbildningsområde inom Lärarprogrammet vid LiU

Kurskod 9TVA12

Huvudområde

Ämnesområde Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt - UV1

Mål

Efter avslutande kurs skall den studerande kunna

- planera och genomföra ett vetenskapligt arbete enligt praxis för det utbildningsvetenskapliga området
- identifiera och använda relevant nationell och internationell forskning som grund för formulering av en forskningsbar problemställning
- välja lämpliga metoder för insamling och analys av data, samt argumentera för val, avgränsningar och perspektiv
- visa medvetenhet om och använda etablerade forskningsetiska principer
- tillämpa ett analytiskt förhållningssätt
- göra en syntes av studiens slutsatser
- presentera och försvara sitt vetenskapliga arbete
- kritiskt granska och diskutera ett vetenskapligt arbete

Kursinnehåll

Kursen innebär en fördjupning av tidigare studier och erfarenheter under utbildningen. I kursen vägleds den studerande successivt vad gäller den vetenskapliga kunskapsprocessens olika delar. Den studerande genomför ett längre individuellt vetenskapligt arbete. Arbetet bygger på ett insamlat eller egenproducerat empiriskt material (forskningsproduktion). I kursen ingår också att läsa och granska andra studenters arbeten.

Undervisning/Arbetsformer

Handledning (individuellt och i grupp), föreläsningar och seminarier samt enskilt arbete.

Examination

Kursen examineras genom individuell framläggning och försvar av uppsats samt opposition av annan uppsats på avancerad nivå.

PROVKODER:

XXX1 - Uppsats, 15 hp, U-VG

XXXO - Opponentskap, 0 hp, U-G

XXXR - Respondentskap, 0 hp, U-G

(Samtliga tre provkoder är uppdelade på institutionerna IBL, IDA, IEI, IFM, IKK, ISAK, ISV, MAI och TEMA)

Studerande som underkänts två gånger på kursen eller del av kursen har rätt att begära en annan examinator vid förnyat examinationstillfälle.

Den som godkänts i prov får ej delta i förnyat prov för högre betyg.

Förkunskap

Tillträde till kursen har den som har grundläggande behörighet samt särskild behörighet SvB/Sv 2B, EnB, ShA och MaA, samt godkända kurser motsvarande 60 hp inom Allmänt utbildningsområde, godkända kurser motsvarande 60 hp inom en inriktning (1-60 hp), samt genomgångna kurser motsvarande 60 hp inom ytterligare en inriktning (1-60 hp) alternativt två specialiseringar om vardera 30 hp, eller motsvarande.

ÖVRIGT:

För tillträde till kursen krävs att studenten har anmält uppsatsämne senast vid angiven tidpunkt (se även utbildningsplanens skrivning om val) enligt den instruktion som återfinns på kursens hemsida.

Betyg

På kursen ges betyget Väl godkänd, Godkänd eller Underkänd

Kursbevis

Kursbevis utfärdas av styrelsen för utbildningsvetenskap, efter begäran av den studerande. Begäran om bevis ska göras på särskild blankett som finns att hämta på Centrala studerandeexpeditionerna eller via <http://www.student.liu.se/examen?l=sv>. Blanketten lämnas till Examen, LiU

Kurslitteratur

Lista över kurslitteratur fastställs av ansvarig institution/motsvarande.

Övrigt

Planering och genomförande av kurs skall utgå från kursplanens formuleringar. Den kursvärdering som skall ingå i varje kurs skall därför behandla frågan om hur kursen överensstämmer med kursplanen.

Kursen bedrivs på ett sådant sätt att både mäns och kvinnors erfarenhet och kunskaper synliggörs och utvecklas.

AUO, Tvärvetenskapliga ämnesstudier, Examensarbete inom Allmänt utbildningsområde, forskningsproduktion

Kursansvarig är: Vårdinstitution Beteendevetenskap och lärande (IBL) i samverkan med Datavetenskap (IDA), Ekonomisk och industriell utveckling (IEI), Fysik, kemi och biologi (IFM), Kultur och kommunikation (IKK), Matematiska institutionen (MAI), Samhälls- och välfärdsstudier (ISV), Studier av samhällsutveckling och kultur (ISAK), Tema

Dnr: 2008/02540

Kurskod: 9TVA12

Provkoder: (se förteckning i LADOK)

Ämne: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt - UV1

Nivå	Utbildningsnivå	Ämneskod	Utbildningsområde
A1X	Avancerad	UV1	LU

Fastställd 2010-03-04 på delegation av styrelsen för utbildningsvetenskap.
Senast reviderad 2014-05-08

Sökguide för informationssökning

Universitetsbibliotekets hemsida

adress: www.bibl.liu.se

UniSearch – standardsökning på hemsidans Sökruta

Samsökning i flera hundra databaser efter artiklar, böcker m.m. Liknar google-sökning med många träffar, men man kan därefter avgränsa och filtrera fram bra och relevanta resultat.

Viktigt: här kan du avgränsa dig till att söka efter enbart vetenskapliga artiklar genom att markera rutan **Scholarly (Peer Reviewed) Journals!**

Nationella katalogen Libris

Adress: libris.kb.se där man hittar böcker, tidskrifter och rapporter från samtliga universitets- och högskolebibliotek i Sverige. (Gratis **Fjärrlån** av böcker inom Norden.) Bäst att söka efter ämnen i. I Libris finns även swepub.kb.se där du kan hitta ännu mer arbeten/artiklar, konferenser mm. av svenska forskare.

DiVA

Adress: <http://liu.diva-portal.org/smash/search.jsf?dswid=3913>. Ansvarig är LiU E-Press, som är LiU's Digitala vetenskapliga arkiv. Både forskningspublikationer och examensarbeten i elektronisk form. Längst ner på DiVA's hemsida hittar man [DiVA-portalen](#) som täcker ett 30-tal lärosäten i Sverige.

Elektroniska uppsatser och examensarbeten från hela Sverige

Finns i [Uppsök](#) som är en söktjänst inom [Libris](#) (Nationell databas för uppsatser och ex-jobb i fulltext).

Tidskrifter

Välj **Tidskriftstitel** i hemsidans **Sökrutas** rullgardin. Här kan du söka både tryckta och elektroniska tidskriftstitlar. Exempel på vetenskapliga svenska tidskrifter i pedagogik är:

[Pedagogisk forskning i Sverige](#)

[Locus](#)

[Nordisk pedagogik](#)

[Nordic studies in education](#) (tidigare *Nordisk pedagogik*) OBS! För läsa artiklarna måste man gå via **Sökrutas** **Tidskriftstitel** på hemsidan.

[Utbildning och demokrati](#)

[Educare](#)

[Didaktisk tidskrift](#)

[Didaktikens forum](#)

[Tidskrift för lärarutbildning och forskning](#)

En annan användbar tidskrift om svenska skolan är [Vägval i skolans historia](#) och ges ut av **Föreningen svensk undervisningshistoria**. (OBS! Endast register på nätet fram till och med 2013. Fr o m 2014 i digital form.)

ERIC – Engelskspråkig internationell databas för att söka efter artiklar i enbart pedagogik och psykologi

Välj **Databasnamn** i hemsidans **Sökrutas** rullgardin och skriv **ERIC**.

Allmänna databaser för att söka efter svenska och nordiska artiklar

Välj **Databasnamn** i hemsidans **Sökrutas** rullgardin och skriv **Artikelsök**.
En annan bra nordisk sökmotor är www.idunn.no.

Citering, referenshantering, plagiering och källkritik

Gå till bibliotekets hemsida. Gå in under rubriken [Citera och referera](#). Här hittar du guider till olika citerings- och referensstilar (Harvard, Oxford etc.). Här hittar du även det mycket användbara referenshanteringsprogrammet **Mendeley** som biblioteket erbjuder introduktionstillfällen som man kan boka. Under rubriken [Upphovsrätt och plagiering](#) på bibliotekets hemsida ges information och tips du kan ha hjälp av. I [Sant eller falskt?](#) av Thorsten Thurén kan man läsa om metoder i källkritik.

Vetenskaplig litteratur

Vad är det? Titta t ex på [Vad är en vetenskaplig artikel?](#), som finns under rubriken **Att skriva uppsats** på **ÄMNESGUIDEN** för Lärarutbildningarna.

Välj **Databasnamn** i hemsidans **Sökrutas** rullgardin och skriv [Ulrichsweb](#) – det är en databas bl a för att kontrollera en tidskrifts vetenskaplighet.

Ordböcker och uppslagsverk

Wordfinder. Sök under fliken **Mer**. Här finns flera språk.

Nationalencyklopedin. Finns på bibliotekets hemsida under rubriken [Söka och använda](#) och sedan [E-uppslagsverk och e-ordböcker](#).

[Tyda.se](#) – en gratis översättningsmaskin i engelska.

Kontaktbibliotekarier för Lärarprogrammen i Linköping

Solveig Lundin tel 282056 solveig.lundin@liu.se

Marie Wiberg tel 282811 marie.wiberg@liu.se

PM

Ett PM kan innehålla följande:

- Syfte:* Här redovisar Du vad Du vill göra och varför Du vill göra just detta.
- Problem:* Här försöker Du formulera en frågeställning (forskningsfråga), som är möjlig att söka svar på genom en empirisk studie av något slag eller genom en forskningsöversikt. Vad vill Du veta/ta reda på?
- Bakgrund:* Vad vet man redan om problemet? Har det tidigare uppmärksammats eller studerats? Här kan Du börja med att gå tillbaka till den litteratur Du läst under tidigare kurser.
- Tänkbar teori:* Finns någon teori som kan hjälpa dig att beskriva, förstå eller förklara ditt problem? Förslag på referenser?
- Undersökningsplan:* Hur vill Du gå tillväga för att bearbeta ditt problem? Var kan Du söka den information Du vill ha? Vilken metod kan vara mest relevant för din problemställning?
- Tidsplan:* Hur vill Du fördela ditt arbete, så att Du blir färdig i tid till inlämningsdagen? Denna plan kommer Du att behöva revidera flera gånger under arbetets gång, men det är bra att preliminärt skissera vissa hållpunkter.